

Оила ва јатіят

БИЛД

ЖАСМИЯТ

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

Oila va jatlyat

26

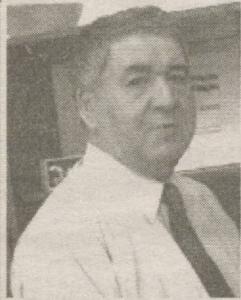
сон

24-30 июн,
2004 йил

27 июн – Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни

Мен халқимизнинг азалий орзу-умидлари, асрлар давомида интилиб келган эзгу мақсадлари рўёбга чиқаётган ҳозирги кунларда юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқ фаровонлигини таъминлашга қаратилган сиёсатни амалга оширишда жонкуяр ва фидой журналистларимиз жамиятимизнинг суюнчи ва таянчи бўладилар, деб қатъий ишонаман.

И. КАРИМОВ

**Шерзод ФУЛОМОВ –
Ўзбекистон Журналистлар
иҳодий уюшмаси
расмы**

Анча йиллардан бўён журналистлар тарқоқ бўлиб қолганди. Журналистларнинг дарди билан яшайдиган, уларнинг бошини бир жойга қовуширадиган уюшма зарур эди.

ҲАРБИЙ ЖУРНАЛИСТИКА - ЯНГИ ДУНЁ

Мустақиллик туфайли 1992 йил 24 ионда ўзбекистон Республикаси мудофаа вазиригининг марказий органи "Ватанпарвар" газетаси дунёга келди. Газета бир йўла ўзбек ва рус тилларida чиқди. Бугунги кунда "Ватанпарвар" газетасида истеъоддли, қалами ўти журналистлар ишлайди. Хозирда майор А. Усмонов, А.

ҚАЛАМ "ЮКИ" - МУБОРАК

Шу йилнинг 26-март куни Республика Журналистлар уюшмасининг Тавсис конференцияси ўтказилиб, ўюшма расмий тан олини. Уюшмамизнинг вазифаси: журналистларнинг жамиятда тутган ўрни ва мавкенин кўтариш, турли газета ва журнал, телерadio каналларida, национальдада ахборот агентликларида ишлётган ижодкорларнинг ижтимоий, иқтисодий, ижодий ҳамда муаллифлик хуқуқларини, шаъни ва қадр-кимматини, давлат ва жамоат ташкилотлари, оммавий ахборот воситаларининг муассислари ва номирлари олидиги хукуқ ва манбаатларини химоя қилишдан иборат.

Ўзбек матбуоти-ўз мустақил ватаннинг, Инсон манбаатларининг ҳимоячисидир. Бунинг учун барча хукукуй асослар яратилган.

**Абдураззоқ ОБРҮЙ,
Подполковник,
"Ватанпарвар" газетаси.**

ЮРАГИДА ЧҮГИ БОР АЁЛЛАР

2001 йил Журналист аёллар клубини ташкил этдик. Клубга иқтидорли, мохир журналист хотин-қизларни жалб килдик. Ҳар йил энг долзарб мавзуларни қаламга олган журналистлар "Атиргул" сочини билан мукофотланадиган бўлишиди. Бундан ташкири фахрий журналистларимизнинг юбилейларини клуб маъмурини тоғонидан нишонлаяшимиз. Янги китоблар тақдимоти ҳам клубда

ўтказилиб, уларнинг сотилишида имкониятлар яратилияти, национальдирорлари билан учрашувлар уюштирилаяти.

Шу кунларда Республикаси фидой аёллари ҳақида китоб чиқаралгиз. Бу ишмиз аёллар ҳаётига бир қадр мунавварлик ато этади деган ниятдамиш.

**Мухтабар КАРИМОВА,
Журналист аёллар клуби
раҳбари**

ҚАЛАМ ТУТГАН ҚЎЛЛАР ТОЛМАСИН

"Санам" журнали дастлаб тадбиркор аёлларга мўлжалланганди. Кейинчалик руҳларимиз ҳам анча кўпайди. Мақсадимиз хотин-қизларимиз маънавий дунёсини янада бойтиши. Журналиминг ҳар соннида адабиёт, санъат, маданият, илму урфонга оид ма-

териаллар чоп этилади. Ўқувчиликимизга ширин таомлар пишириш, бичиш-тишишларни ҳам ўргатамиз. Руҳшунослар ва хукуқшунослар маслаҳатларига ҳам кечир берилади. Аёлларимиз дунёкараши ҳенг бўлса, қандай яхши!

**Муборак ТУРОПОВА,
"Санам" журналининг бош
муҳаррири**

ҚАЛБЛАРГА ЭЗГУЛИК УЛАШИБ...

Бу йил омад менга кулиб боқди. Матбуотдаги мақолаларим эътиборга тушиб Республикасида ўтказилган "Бахт, иқбоб хукуқига эга-ман" танлови якунига кўра "Энг яхши насрин" ва шеърий асар" бўйича биринчи ўринни олдим.

27 йиллик журналистик

фаолиятим давомида жамиятимиздаги оғриқ нуқталар ҳақида ўз муроҳазаларимни билдириб келганиман. Бундан мақсадим — одамларни муроҳадага чорлаш, улар қалбига зозгулик ургуларни сочиш. Мехрга ташна, ўқсик қалблар ҳолидан хабар олиш, улар ҳаётидан олинган лавҳа, очерк, шеър, фотосуратлар ор-

қали миллионлаб одамлар орасидан ҳеч бўлмаганда ўзта инсон ўз хотосини тушунган бўлса, етим болалар сони ўнтарга бўлса-да камайса ютуғимиз, деб хисоблайман.

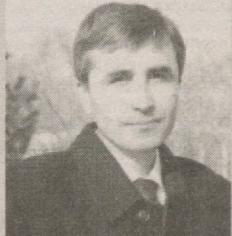
**Муҳәммад МИРСАЙДОВА,
Ўзтелерадиокомпания
муҳаррири**

ТЕЗКОРЛИК ВА МАХОРАТ ЗАРУР

Мустақил республикамизда "Оммавий ахборот воситалари тўғрисида", "Журналистик фаолиятини химоя қилиш тўғрисида", "Ахборот олиш кафолатлаш тўғрисида"ги конунларни ишлаб чиқилган.

Айни пайдада етук журналистлар тайёрлаш учун имкониятлар тайёрлаштирилди: Жаҳон тиллари Университетида-Халқаро журналистика факультети, Саин институтида-санъатшunos журналистлар тайёрлов бўлими, Карши Университетида ҳам Журналистика бўлими ташкиллари, оммавий ахборот воситаларининг муассислари ва номирлари олидиги хукуқ ва манбаатларини химоя қилишдан иборат.

Пайдадан фойдаланиб, жамийти қалам ахлани, журналистларимизни қасб байрамимиз билан кутлайман.

янада билимдон, ахборот манбаси кечир журналист бўлишини тақозо этади. Орзумет-телемотомашинларимиз дидига мос кўрсатувлар яратиш.

**Абдузамад ФАЙЗИЕВ
Ўзбекистон телерадио-
компанияси мухбири**

САВОБ ИЗЛАБ ЯШАШ-БАХТ

Инсонга тафаккур ато этилгандан бўён у изланшида. Юзурни умри лобайнида нималаридир топади, ййкотади. Одамларинг корига яраши, яхшилар хизматида бўлишини бир сўз билан айтгандада, савоб излаб яшашни ўзига максад қилиб олганларнингнина умр сўнгига бошлари ҳам бўлмайди. Чинакам ижодкорга менинчча искеъдод, маънавий бедорлик шунинг учун берилган. Умри ялатиро дунёни деб исроф кильмаганларгина чин баҳтиёрдирлар. Яратганинг ўзи бизни ўзга орзулардан москуво этиласин.

**Бахтиёр ОЛЛОМОУРОД журналист,
Сурхондарё вилояти, Термиз шаҳри**

бини шараб билан уддадётган касбдошларимиз билан фахрланаман.

**Малика ТЎХТАЕВА,
Навоий вилояти
телерадиокомпанияси
бош муҳаррири**

КАСБИМ БИЛАН ФАҲРЛАНАМАН

Марҳум отам Тўхтаниёс Сўфи бобо доим: "Ёёсанға факат яхши нарсаларни ёз. Одамлар яхшилигидан ўқиштага ўзлари ҳам яхшилик қилишга шиннилайдилар", - дегдила. Онам эса ҳар бир гапчига мақола кўшиб гапирардилар. Шуларга таъсиримиз, тақдиримиз 32 йилдан бўён шу соҳада шилайман. Телерадио-журналистика бошқа матбуот органларидан фарқ қилиди. Телевизионга тасвир биринчи ўринга турса, радиода одамларга мақбул эшигитириши таъперлаш санъати жуда муҳим.

Умуман "шига билан күдук қизиш" - дег курақкаб журналистлик касб

ОЛТИН ОПА

Радиода илк иш бошлаган кунларим эди. Ўша пайдади бош муҳарриримиз Саъдулла Сиёев хонасида батафсол субхатлашиб ўтирақанмиз, бир аёл кириб келди. Саъдулла ака: -"Бу опа - Эсоной Содикова бўладилар. Фонотека хазинасининг билгувчи - пирларидан бири, яна ажойиб хикоялар муаллифи ҳам", - дедилар.

Кейинчалик Эсоной опа ўз түғишдан оламдек бўлиб қолди. Эсоной опа 37 йилдирки республика радиосида ишлайди. У

устозлари ҳақида айниқса, Рустам Раҳмонов ҳақида тўлқинланиб гапиради. Эсонай опанинг илихоясига оқийул тирад "Гулистан" журналига тавсия этган экан Русстан ака. Машхур "Дугонлар" эшигитиришига бир неча йиллар муаллифлик килган ҳам - Эсоной опа Содиковадир. Опа иккى ўғил, иккى кизининг баҳтиёри онаси ҳам.

Ижодингизга барака, Эсоной опажон! Доимо ёнимизда нуроний Она бўлиб, Она бўлиб юраверинг.

Камолиддин МИНГБОЕВ

С. ФАҲРИДДИНОВА тайёрлади.

21 июн куни Оқсарой-да Ўзбекистон Республикаси Президентининг шу йил 25 майдаги "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўми-таси фаолиятини кўллаб-куватлаш бора-сигага кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонидаги белгилаб бе-рилган вазифалар муҳо-камасига багишланган мажлис бўлиб ўтди.

Мажлисни Президен-тимиз Ислом Каримов бошқарди. Фармоннинг

асос-моҳияти ҳақида гап бошларкан Президент, бу хужжат нима учун қабул килинди, унинг бош максади нимага қаратилган, белгилаб берилган асосий вазифаларни бажаришда эътиборни нималарга қаратиш лозим, деган саволларга жавоб то-пишишимиз ва шу ҳақда фикрлашимиз зарур, деди.

Хотин-қизлар қўми-таси ўзида, аввало, жамоатчилик ташаббусини мужассам этади-ган тузилма, деб таъкидлари Президентимиз. У хотин-қиз-

ларнинг жамоатчилик асо-сида тузиладиган бошла-нич ташкилотлар орқали аёлларнинг ўз ҳақ-хукукларини ва турли ман-фаатларни ҳимоя килиш, уларнинг ўзига хос мум-моларини ечишига қара-тилган табиий интилишларини исфода этади. Агарки, биз эртанги кунимизни чукурорк, тасаввур этади-ган бўлсан, Хотин-қизлар қўми-тасини фуқаролик жамиятининг том маъно-даги узвий бир қисмига

айлантириши ҳақида ўйла-шишимиз зарурлигини таъ-киллади.

Бутун маърифий дунёда хотин-қизлар манбаати деган алоҳида масаласи бор ва уни ўрганиш, ечимиши топишга жуда катта аҳамият берилиши бежиз эмас. Агар аёлларга етарли эъти-бор берилмаса, бундай жа-миятининг келажаги бўлмас-лиги ҳақида, ўйлайманки, узоқ гапириб ўтиришнинг хожати йўқ, деди Прези-дент.

Убайдулла Орипов билан яна бир ишни амалга ошириш ниятида елиб-югуриб юрибмиз. Махалламида шайдиган йи-гит-қизлардан ма-

халла раислигига

номзод тайёрла-

япмиз. Насиб бўлса уларга ҳам

алоҳида хона ажратиб дарсдан

буш пайтларида тенгдошлари

билиш ишларлари учун имко-

ният яратиб беришга ҳаракат

киялашмиз.

Биз қизларимизни ёшлиқдан

оиласа тайёрлаб борамиз, улар-

га етарлича тарбия берамиш-у,

лекин йигитларимизни ҳаёт

хукмига ташлаш кўямыз. Ўғил

бала кўчанини, деймиз. Йўқ, бу

хато фикр. Биз уларга ҳам қиз-

лар билан баб-баробар эътибор

беришимиз керак. Аёл қанча ўқимишили, зийрак бўлса ҳаёт-

да омади чопаверади.

Нафакат оиласда балки жами-

ята ҳам ўз ўрнини топаётган

аёлларни кўрсам фахрланиб

кетаман. Тадбиркор аёллари-

мизни қаранг. Улар қанча яхши,

хайрли ишларни амалга оши-

ришашиб. Афсуски, ўзига бери-

лаётган ҳақ-хукуқ имкониятлар-

дан тўла фойдалана олмайтган,

ҳаётдан орқада колаётган хот-

ин-қизлар ҳам орамизда йўқ

эмаслиги, мени ўйлантириб

кўяди. Аёл ҳам ўзига кўрсати-

лаётган ишончга муносиб жавоб

бериши зарур.

Нигора Йўлдошева

сұхбатлашди.

АЁЛ-ЭЪТИБОРГА, ИШОНЧГА САЗОВОР ИНСОН

Сувратда: (ўнгда) Маҳмуда Рихсхўжаева-маҳалла фаоли-Шохиста Зайниддинова билан.

бия олишади. Афсуски, баъзи бир ота-оналар тириклини таш-вишлари билан бўлиб қола-ётганликлари туфайли бу вази-фа кўпроқ маҳалла зиммасида қолаяпти. Шундай экан, биз мак-таб жамоаси билан доимий раз-вишда фаолият олиб бораяпмиз.

табга ота-оналарни йиғиб ўқитувчилар билан биргаликда тушуниширар ишлари олиб бордик. 9-11 синфни тугатган битирувчиларга қайси олий ўқув юртига кириб ўшишлари ҳақида маълумот бердик. Шу кунларда оқсоқолимиз

ЧОРА-ТАДБИРЛАР ҚЎЛПАНШОДИ

«Оила ва жамият» аралашгач...

карамай, Олим ака келини. Маҳбубага рўзгоридаги ягона сиғирини бузокаси билан берганини айтди. Ҳаммаси-ни ўшитиб ўтирган Маҳбуба ҳам буни инкор этмади.

- Мен эрим Россияга ишга кет-ган чоғларда ҳам тинч-тотув яша-гандим. Лекин кейинчалик ора-мизда келишмовчиликлар чи-ди-да, - дечан одди келин.

Хўш, шунча вақт тинч бўлган оиласда фожеюз бериб, Маҳбубанинг қайноғаси вафот этган пайтда нега мозаро чиқди? Мав-лум бўлишича, ўртада Маҳбуба-

ни турли ўйлар билан пул то-пишига ўргатадиган кимсалар ҳам бор экан. Пастдаром туман про-куратуаси томонидан гап-сўзлар тартиби бу оиласагилар орасига адоват соглан кимсаларга нисбатан маъмурӣ чора кўлланиладиган бўлди. Маҳбуба ҳам ўшил қылганини айтиб, қайнона-қайнатасини хурмат килишга сўз берди.

Ингиз шарорига асосан Маҳ-бубанинг ўйи томини хашар

йўли билан ёпиб бе-риш қишлоқ шаҳарда оиласа

фуқаролар йиғини-

га топширилди. Уйга, эшик ва

деразалар ўрнатишини Маҳбуба-

нинг кайнатаси ўз зиммасига олди.

Туман "Болалар жамғар-маси" Маҳбубанинг болаларини кийим-бош билан таъминлаш, фуқаролар йиғинига эса Маҳбубанинг оиласига ижтимоий ёрдам бериши топширилди.

Шунданд сўнг Дилфузада Хотамо-ванинг шикояти юзасидан Бухоро вилоятининг Вобкент тума-

нига бордим.

Примаст кишилек фуқаролар йиғини раиси Қаюм Козоков, М.Жўрабоев ш/х бошқаруви раиси Ю.Тошев, ҳамда Дилфузада Хотамова ва унинг ота-онаси билан сұхбатлашдик.

Чиндан ҳам Дилфузада Хотамо-ванинг икки боласи бўлиб, биттаси ногирон экан.

Турмуш бузилган Дилфузада Хотамовининг фарзанди ижти-мойи химояга кўйилди. М.Жўрабоев номли ш/х бошқаруви раиси Ю.Тошев ёрдам сифатида буғдой беришини зи-масига олди.

Искок САТТОРОВ, Тошкент-Самарқанд-Бухоро

ЖУРНАЛИСТ АЕЛЛАР ЙИҒИНИ

Ўзбекистон Журналистлар ижодий ўшо-маси кошидаги Республика журналист-ижодий аёллар клубининг навбатдаги йигилиши бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Журналистлари ижодий ўшо-масиининг раиси Шерзод Гуломов, раис мувонни Хуршид Дўстмуҳаммадов журналист хотин-қизларни касб байрамлари билан кўтлаб, улар олдида турган долзарлар вазифалар хакида сўзладилар. Йиллар мобайнида ўз ижодий билан ўзбек журналистикасида мухим ўрин ту-таетган журналист аёлларимизга ўшо-масиининг фахрий ёрликлари топширилди.

Ахборот

Кечада тажрибали, журналист Баҳшан-да Болтаева ҳамда истеъоддли шоира Зулфиқар Муминова билан ҳамкорликда ёзилган "Фиждувон ободтур, Фиждувон ҳаёт" номли китобининг таджимоти ҳам бўлиб ўтди. Китобда буюк юртбошимиз Абдухолик Фиждувоний колдирган ўлмас меросни чукуриниш, англеш, ҳалқи-миз орасида кенг ўйниш, бу бебоҳ бой-лини фарзандларимизга ҳам етказиш бурчимиш эканлиги хакида сўз боради. Тадбирда — шоира Ойдин Ҳожиева, Халима Ҳудойбердиева, Умид Абдузимова, Ўзбекистон санъати тарихи музей директори На-сиба Иброрхова, журналист Диляр Махмудова ва бошқалар сўзга чиқиши.

С.ФАХРИДДИНОВА

Бухоро вилояти, Fиждувон туманида-ги Пахтабан жамоа-си мижозларга хизмат кўрсатиш борасида ибратли фаолият кўрсатиб келмоқда. Етакчи мутахассис Нодира Ширинова ўз касбининг моҳир устасигина бўлиб қол-май, ажойиб ўй бека-си, оиласа уч фарзанд-тагига онасидир.

**И.САТТОРОВ
олган сурат.**

ОХИМ ЕТМАС...

Гумонларни қалашибирдик,
Ўзимизни адашибирдик,
Мұхаббатни алмашибирдик -
Охир ийк армонларга!

Кўзлар мисол толе қаро,
Юрак яро, тилак яро,
Оҳлар үриб афсус аро -
Вужуд қолди ҳижронларга!

Ғаним кўлди, дўст ийглади,
Тор кўксимга ишқ сизмади,
Висол тилаб дил тилади,
Кулу бўлдим ёмонларга!

Ёр дардид жоним ҳалак,
Ғамга тўлиб ийглар юрак,
Е мен осий, ёки фалак -
Оҳим етмас осмонларга!

ТҮРТЛИКЛАР

“Кеч!” дедилар, ҳаваслардан
кеча олмадим,
Ўз майлиждан ўзгача тўн
бича олмадим.
Минг бир тугун саволларга
жавоб топдиму,
Ўз кўнглиминг бир тугуниши
ечча олмадим!

Кел, жоним! Кўзларинг
сузила қолсин,
Маним дил саройим
бузила қолсин.
Ёлиз болии қушиб
тирик ётгунча,
Жоним қучогингда узила қолсин!
Дилмурод САЙЙИД
Тошкент шахри

ЙИГИТ ДАРДИ

Мижжа қоқмай, юлдуз санаб,
Бедор тунлар, ёр-ёр.
Йўлингизга термулиб-а,
Ўтди кунлар ёр-ёр.

Йўлингизга чиқиб қўйдик,
Билмасдан - ей, ёр-ёр.
Сиз кетдингиз бизга парво
Қилмасдан эй, ёр-ёр.

Бизни бир кун назарига
Илар бордир ёр-ёр.
Уйимизга оққыш бўлиб,
Келар бордир, ёр-ёр.

Сизда қолган дил парчасин
Қайтиб беринг, ёр-ёр.
Йигит дардин тогу тошга
Айттиб беринг, ёр-ёр.
Энди тошлар ёрилсан-а,
Дардим осмон, ёр-ёр.
Мұхаббатнинг кўчасида
Жоним сарсон ёр-ёр.

Соҳиб ҳануз юлдуз санар,
Ойдин тунлар, ёр-ёр.
Ёдга тушса тўлғонаман,
Ўтган кунлар ёр-ёр!

СОҲИБЖОН,
Тошкент шахри.

ЕЛГИЗЛИК

Ёлизликнинг ўйлаклари тор
Аммо - лекин узундан - узун,
Тунлар айттар эртаклари бор
Тинглагандан бўларсан маҳзун.

Ўйлонасан, ўзингга - ўзинг
Салом бериб - оласан алик,
Кеч кирганди согиниб яна
Кучогингга киради жимлик.

Кул ОЛИМ,
Кўқон.

САМАРҚАНД

Балдаи Махфузя', ер юзиги кўрки,
Шири шакар янглиг тожиги турки,
Мангу гумбазлари бобомнинг бўрки,
Боболардан мерос қолган Самарқанд,
Ер юзидан хирож олган Самарқанд.

Суви Ҳизр сўйидир Оби Раҳматшиш,
Ели жаннат ели Боги Давлатнинг,
Себи Самарқандига шарбатин айтни,
Шул боис қизлари шакарқанд дерлар,
Самари қанд дерлар, Самарқанд дерлар.

Оҳайлик тогида оқтоши ота бор,
Баҳорлар жаннатнинг гўйаси тайёр,
Ҳожи бобом наъши шунда барқарор,
Хар ўтсан, кўнгилда озор Самарқанд,
Юзлаб азизларга мозор Самарқанд.

Одами шуаро³ замонидан то,
Бугунги кунгача оламда якто,
Даҳолар етишиди бунда бахоҳо,
Шири шакар ҳалки бародар шахрим,
Самари қанд билан баробар шахрим.

Назари тушиши уч соҳибқороннинг,
Гавзари дейдилар буюк Туроннинг,
Улубек тарҳини колсан осмоннинг,
Ердаги машҳали бўлган Самарқанд,
Ҳавоси нашъали бўлган Самарқанд.

Оламни маҳлиёй айлади шони,
Дунёни тузыкка солди султони,
Шоҳининг минг ўйлки чиқмади жони,
Афсоналар ичра афсона шахрим,
Нақшу нигорлари шоҳона шахрим.

Иккита қутубида иккى пайғамбар⁴,
Ўттарда етмиши минг авлиё ётар,
Ху десам ҳу-ҳулаҳ еттиш тир ётар,
Муқаддас руҳларга макон Самарқанд,
Ватан бадан бўлса, руҳ-жон Самарқанд.

Тупроғин тўтиш қўлси басир ким,
Файзи етиб ётар олти асрким,
Ҳожа Аҳорон билмас ахир ким,
Пойида подшолар фидо Самарқанд,
Руҳий дунёйлардан нишо Самарқанд.

Ориф ҲОЖИ

1 Балдаи маҳфузя - худо асраган шахар
(Самарқанднинг ҳалқ орасидаги уйнови)
2 Себи Самарқанд - Самарқанд олмаси.
3 Одами шуаро - Рӯдакийнинг лақаби.
4 Ҳазрати Дониёл ва ҳазрати Довуд
қабрларига ишора.

ШЕРЬИЯТ
ДАФТАРИДАН

ДАДАМГА

Изисиз ўтар ойимнинг куни,
Сизсиз ўтар ойимнинг туни.
Ранглари-ки бирам заъфарон,
Сиз қайдан ҳам биласиз буни.

Кўзларидан мунгли изтироб,
Хаёт ширин, батсан тахир-да.
Кўзларига қарашиб оҳ, азоб,
Ёлеизликнинг юки оғир-да.

Сиз-ку биздан кечиб кетдингиз,
Не бир қасам ишшиб кетдингиз.
Бир касалманд шўрлик ойимга,
Ўлмай кафандан бичиб кетдингиз.

Ёмонлик ҳеч жазосиз қолмас,
Худо берсиз билаларга сабр.
Бугун сизни кўйдим, дадажон,
Сизга ясад қалбимдан қабр.
Алевидо...

Ёкунхон ЭРГАШЕВА,
Шахрисабз

ВИСОЛИНГИЗ ДЕБ

Мажнун бўлдим эй ёр, гулдек
висолингиз деб,
Узун тунлар шамишод қадди
ниҳолингиз деб.
Боқмадингиз бир бор Мажнун
мисолингиз деб,
Ой юзлигим бўлманг энди кўп ҳам
бекарор.

Руҳи жоним ўзидин ҳам сизни
кўп севар,
Ағғонимдин ўирокдасиз ҳамон
бехабар.
Келиб ҳолим сўрмагайсиз жон
кетар бесамар,
Хунхор ёрим бўлманг энди кўп
ҳам бекарор.

Ойдин тунлар оромим ўйк,
кўкрагим заҳда,
Насиб этмиш ҳеч бўлмаса
пойингиш гоҳда.
Гумондасиз - ўлар бўлдим қон
ютиб оҳда,
Асл ёрим бўлманг энди кўп
ҳам бекарор.

Абдураҳим ЙўЛЧИЕВ,
Фарғона вилояти,
Ўзбекистон тумани.

ФЎБДИН

Ғўбдиннинг тоғ десам, гори қани,
Саратонда сув берган қори қани,
Бўйаста деб, сенменга тегмаб ёдиг,
Танлаган сирқайдайи ёринг қани?

Ғўбдиннинг ухлаб ётар ўйлонами,
Бағритош ишқ ўтида тўлғонами.
Вақтида билалар билан ўнгар эдин,
Эндиликда мен сенга бегонами?

Куррисойнинг бошида коврак ўсар,
Коврагини тоғири ери кесар.
Олдинга бориб дилим ёзай десам,
Не дебон акагинанг ўйлни тўсар.

Куррисойни қамиши гаров эмас,
Чайла қылсан чайлагга тирор бўлмас.
Борибоқ ўйлини тўјс деган киши,
Ўша таниоз янгагандир бирор эмас.

Қорли тоғлар чўққисин учи бўлар,
Қалин қорлар эриса кўчи бўлар.
Борибоқ ўйлини тўјс деган чечанга,
Мендан ҳеч ололмаган учи бўлар.

Ёргинам сарвикоматдирик оқ билак,
Сувга келар, қўлида ишқи целак.
Сойга келиб чечагиз пойлаб юрар,
Иккимиз сувлар сепишшиб ўйнасан.

Ғўбдиннингни Саганак сойи оқар,
Сувлари зилол экан дилга ёқар.
Иккимиз сувлар сепишшиб ўйнасан,
Нимага янгагинанг куйиб ёпар?
Нега янгагинангни ўтлар ёқар?

ҚАҲРОБИЙ,
Кашқадарё.

Эй насими субҳ ахволим
Дилоромимга айт,
Алишер НАВОЙИ

Ахволингиз ахволима аён бўлди,
Насими субҳ насимилаш кәён бўлди,
Ёзигимда ёзганларим баён бўлди,
Бобом менинг ҳолимни ҳам
билиармидинг?

Зоҳид бўлиб тарки дунё этолмадим,
Дайдориги тилаб бундан кетолмадим,
Ҳақ деб ҳаракати манзилига этолмадим,
Бобом менинг ҳолимни ҳам
билиармидинг?

Роҳбонлари ўтиб борар ўйлекан бул,
Таҳир тоғон куйидиргувчи чўлекан бул,
Воҳеҳ гаму ҳижронлари мўлекан бул,
Бобом менинг ҳолимни ҳам
билиармидинг?

Билармидинг?
Дилором ДИЛХОХ

ВИСОЛ ВА ҲИЖРОН

Сониялар ўтар имиллаб,
Қош қорайиб зулмат ҳам чўкли.
Юлдузлардан ёлқинлар тилаб,
Янги ой ҳам дардини тўқди.

Сендан эса ўйқ эди дарак,
Қалб бетоқат үрадди чунон.
Ва нуҳоят дунё ёриши,
Ўзга келдим сен кўринган он.

Энтикаман, тилга келмас сўз,
Юзим ёнар, нафасим қайнок.
Севги, висол бунчалар томли,
Кутши, ҳижрон қалб учун қайнок.
Музофар МУХАММАДНАЗАР

- Опажон, агар вақтингиз бўлса сиз билан гаплашмокчи эдим, - деди таҳирирята кириб келган, 50 ёшлар атрофидаги аёл. Мен Фарғонадан Тошкентга келин бўлиб тушиганимга ҳам 30 йил бўлди. Барча қариндошларим Фарғонада. Отам бундан йил олдин вафот этди. Охирги марта борганимда, рахматли отам: - "Болам, бир кунгина ёнимда қол, сенга ятадиган гапларим бор", - деганди. Мен ишмени баҳона килип узр сўраб кетгандим. Ўшанда отами охирги марта кириб турганимни билмаганим. Бирор ой ўтар ўтмас: - "Отам оғир бўлиб қолди, тез етиб кел", - деб кўнғироқ қилишибди. Етиб борганимда отам ушилсиз ётарди. Уч кун ёнларида оғизга сув томизиб ўтирик. Хаёлимга: «Отам билан сўзлашай», - деган фикр келди.

- Отажон, ўшанда ёнингизда қолмаганимдан минг бор пушаймонман. Менга нима демокчи бўлгандингиз? «Ола, ука, сингилларингга ўзинг бош бўлиб, кўз-кул олбиз тургин. Улар ўзаро меҳроқибатли бўлиб ўашасин, демокчимидингиз? Биздан рози бўлинг», - дедим. Отам ўшанда кўзлумни секин сиқандек бўлди ва кўзидан ёш оқиб кетди. Ўша куни ярим тунда отам оламдан ўтди.

Хозир очам 82 ёшда. Баҳорда уларни кўришга боргандим. «Болам, мени ҳам ўзинг билан Тошкента олиб кет, синглингни ҳам кўриб кела-ман», - деди. 5-6 йил олдин синглингни оиласи ҳам Тошкентга келишган эди. Фарғандлари ёш. Онамни кўришга тез-тез боролмайди. Бу гандан сўнг онамни Тошкентга олиб келдим. Бир хафта менинида, бир хафта синглингнида яшаб юриди. Иккаламиз ҳам хизматларни килип кўнгилларини олишига ҳаракат килияпмиз. Бир куни: «Кизим, - деди онам, - сен билмайсан. Бундан 15 йилларча олдин Сарвинсон синглинг Акмалжон уканнинг хотини билан айтишиб қолишган. Жанжаллари устига Акмалжон келип колиб хотини билан синглисини уришган. Бирок - Сарвинсон синглинг-

нинг жудаям кеки қаттиклигини билмаган эканман. Орадан шунча йил ўтибдики, ҳали ҳам на акаси, на янгаси билан гаплашмайди. Борди-келди килмайди. Акмалжон менинг насиҳатим билан иккى марта хотинини олиб Сарвинозниги борди. Лекин, синглинг уларни уйига киритмабди. Яқнада Акмалжон хотин бола-чааси билан мени кўришга келди. «Мен синглингнида бўламан. Сен уларни изимдан олиб бориб, синглинг билан яраштиранг», - деди.

учун кириб кетди. Бир пайт ранги - рўйидан жаҳли чиқсанлиги билиниб турган синглинг бир алфозда олдимга келди-да: «Нега мендан сўроқсиз уйимга бирорларни олиб келайсанисиз? Овора бўлманг, уларни барибири уйимга киритмайман. Онам керак бўлса, уйингизга олиб кетинг ва ўғилжонлари борада учартиринг», - деди-да уйига кайтиб кетди. Мен ҳайрон бўлиб қолавердим. Синглингни гапларидан лол қолгандим. Бу орада катта пакетни совфа-саломга

тушиди. У менга қаратса: «Шу ишни бекор килибсиз. Бир оғиз сўрмай, нетмай уйимизга ҳар кимларни етаклаб келаверасизми?» - деди. Жудаям жаҳлим чиқсан бўлса-да, ўзимни босдим. «Биз умуман бегона одамлар эканлигинизни, бизлардан осонгина воз кечишининг мумкинлигини билмабман», - дедим. Сўнг изиллаб ўйиглаб турган онамга ўзланиб: «Юринг, онажон кетдик», - дедим. Онам синглинг: «Сенинг шунчалик тошбағирилгингни билмаган эканман. Мени онам дема, қайтиб ҳеч қачон ўйинга келмайман. Охирги илтимосимни ҳам инобатга олмадинга», - дедилар. Унгача укам юғуриб келиб онамнинг кўлтиклиларидан олиб катта кўчага олиб чиқди. Онамни бизниснига олиб келдик. Онам узоқ вақтгача кўз ёшларини тұхтата олмай ўтиридилар. Укам кетар

БОЛАДИННИГ СОҒАСИ

Ишдан келаётib маҳалла мизда гаплашиб турган учтұртта аёллар билан сўршадим-да, мени кўриб ёнимга келган нағирамга сүмкаларимни бериб юбордим. Ўзим эса ёнимдаги аёллар даврасига кўшилдим.

- Хамманинг фарзанди омон бўлсун-да, ишқилиб. Бирорники ундок, бирорни

ДУНЁ ЎЗИ ҒАНИМАТ

Хуллас, укам Акмалжон, хотини ва болалари билан онамни кўрганин келишибди. Гап орасиди онамнинг илтимосини айтгандим, улар хурсандчилек билан, «Хўл опажон, нима десангиз шу. Ёшлиқдаги аҳомқилигимиз туфайли гаплашмай, борди-келди қилмай юришимиз нотўғри. Онам тўғри айтиби. Кўнгли тўлиши учун биз ҳамма нарсага розимиз», - деййшиди. Эртасига синглингнига борадиган бўлдик.

Келин асли тошкентлик бўлганиглиги учун кечки пайт улар унинг ойисиникига кетишибди. Синглингниг уида телефон йўқ эди. Шунинг учун эртаси куни келишишган вактдан олдинроқ, қизимни олиб синглингниг йўл олдим. Ўзим автобус бекатида укамлар келишини кутадиган бўлдим. Қизим холосиникига огоҳлантириш

тўлдириб, кичик ўғлини етаклаб укам етиб келди. Кайфиятимни курса-да кўрмаслика олиб, хотини онасига қарашбек қолганиглини айтиб узр сўрадида, сўнг: «Кетдикми?» - деди. Биргалаши синглингниг уйига етиб келдик. Йўлакдан синглингниг ўйидан чиқаётган гапларни ёштишиб укам, ўғлини кўлидан тутганча туриб қолди. «Ола, бемаҳал келганга ўхшаймиз. Ўзингиз кириб кўриб чиқа колинг», - деди. Ўни турган жойда колдириб ичкарига кирсан синглинг менга ўшира кетди.

- Ха, уйимга атайлаб гурбат олиб келаяпсизми? Ана онангиз, олинг-да, чиқиб кетинг, - деди. Қарасам онам йиғлаган, қизим бувисининг нарсаларини йиғишириб олиб, «Юринг бувижон, уйимизга кетамиз», - деб турган экан. Қўзим куёвимга

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

ти... Нима килишни билмайман. Бунинг устига имтиҳонларга тайёрғарлик кўриш керак. Курсда қолиб кетмасайди, деб кўркман.

- **Кизингизнинг йиглашига фақат шу, отасининг соғинчи сабаб деб ўйлайсизми?**

- Хар ҳолда шундай деб, ўйлаётган. Тунов куни қарасам ёстиғи-

билимнига олмадиган эканман. Мени онам дема, қайтиб ҳеч қачон ўйинга келмайман. Охирги илтимосимни ҳам инобатга олмадинга», - дедилар. Унгача укам юғуриб келиб онамнинг жонига оро кирган. Кўли ёнгил ҳамшира эди. Жарроҳлик бўлимида ишларди. Маҳалламида деярли ҳамманин укол килган, у даволамаган одам қолмаганди хисоб. Нафиса опанинг катта ўғли курилиш техникинин шу йил тугаллаганидан хабарим бор эди. Муқимжон амалиёт пайтида уйига якин жойдаги курилиш бошқармасида ишга колганди.

Биринчи маоши ва ўйигб юрган пулни ќубиб онасига бежиримгина тилла узук совса килиби. Яқинда Хадича опанинг гиёҳванд бўлиб қолган ўғлининг феъли-атви, тарбияси маҳаллада мухокама килингандан окоқол Нифиса опанинг болаларини алоҳида тилга олиб ўтди. Катаси ишлайди, кичкинаси карате билан шуғулланади. Кенжаси ҳам мактабнинг аълочиларидан, кўшик, айтишига кизи қади. Маҳалладаги байрамларда кўшиклар кўйлайди.

Инсонон, айниқса оналар учун болаларининг номига айтилган яхши сўзлардан ортиқ нима керак? Ичидан курсандан бўлиб ўтирибдан Нафиса опанинг ёнида кўшкүш тилла узуклар тақиб олиб, энасига котиб ўтирган Хадича эгани Муқимжоннинг онасига тилла узук совфа қўлганини ёшитганди. Бу Нафисанинг ягона тилла тақиңчи эканлигини ҳам биларди. Шундай бўлса-да, ўша вактда ҳаммага ёшиттириб: - Нағисахон, кўлингиздаги манави узукни қайси «шара-бара»дан олгансиз? - деб мазах қилади.

- Болалминг совғасини таҳқиқлаганига сира чидай олмай бир-иккита гапириб юбордим, - деди Нафиса опа. - Ахир ўзининг бирорта ўғли ишламайди. Ўйланганини ҳам Хадича опа бокиб ўтириби-ку. Гап совғада эмас, болам ҳалом меҳнат қилиб олиб келган бир бурда нони ҳам мен учун кадрли. Мен улар билан хайрлашарканман, Нафиса опанинг сўзларига қўшилишдим, унга ҳавасим келди.

ГУЛБАШАКАР

БИР КУН ОНАНГ БЎЛАЙ...

- Сир бўлмаса, нима иш киласиз?

- Бир ташкилотда бош ҳисобчи бўлиб ишлайман. Байзан уйга ҳам иш олиб келиб, ярим тунгача ўтирирдим. Ҳар қандай жисмоний ишга ҳам, кўнглингиз бутун бўлсагина ярар экансиз. Бир неча кундирки кизим Дијором хонасидан чиқмайди. Йиғлагани-йиғлаган... Отасининг ўлимига сира-сира чидай олмайт

ниг остида «Оила ва жамият» газетаси туриди.

Унинг кўнглини топиш учун шардагохингизга ёрдам сўраб келдим. Болам ёш-да, ўлим ҳак эканлигини тушуниши истамяпти... уни ўйлаб кўзларидан ёш ўрнига конлар оқаётганини тушунса, дайман. Ўзим учун ҳам оиласини бўш эгасини ўйқотиш оғир. Азодорлиги либосларидан

кўриниб турган бу аёл билан анча сухбатлашдик. Уни кузатгач, аёлнинг кизига айтгиси келдиганда сўзларини қозғага туширдим. Кўнглида ўтиңчлари кўп экан... Мен эса айнан Дипромга демоқчи бўлганларни билан макламани нюхоядим.

«... Кўзимнинг нури қизиганам! Агар отанг ўлмаганида эди, кулгу ярашган ўзларинг доимо кулиб турган бўлармиди? Афус... ўзининг ўрнига сизларни менга ёдгор килиб кетди отангиз... Мен бу ёдгорларни кўзимнинг қорачи-ғидек сақлашинг зарур. Үнайди қила олмайман, чоги? Сенгинанинг аламли дилингга йўл топа олмайман-ку! Болалминг! Кўнглингдаги дардларингни менга айт. Йиқилсанг, тоф бўлиб суюян, йиғласанг кўш бўлиб кўз ёшингни курттайин. Илгари, отанг борлиги учун ўй-рўзгорга, ишга берилгандим. Энди эса борим-у йўғим сизлар билан, бир кун отангиз бўлайин, бир кун онангиз бўлайин. Қалбим тўла мөхнина юарар бўлларингизга тўшайин болаларим!...»

БАСИРА

“Рашк туфайли” 24-сон 2004 йил

ЭСЛАТМА: Талъат Сурайёнинг асарасига айланганда. Сурайё эса оила қуришгандан сўнг бутунай ўзгариб қолди. Талъатни ноўрин рашк қиласарди. Эрини ишхонасига пойлаб бориб, шунасанги жанжал кўттардик, оқибатда Талъат юрганинг чанглалаганча ёниклиди ва қайтиб турмади.

Муаллифлар: З. ХУДОЁРОВ, Х. ҲАМРОЕВ.

АСАЛНИНГ КЎПИ ЗАҲАР

Аслида рашк қилиш керакми? Мен керак деб хисоблайман. Севган одам жуфтини хоҳлайдими хоҳламайдими бошқалардан қизғонади. Лекин унинг ҳақ-хукуқини, эркини, кизи-қишишини таҳқирлашга ҳаққи йўк.

“Табиатан хушбичим, хушрўй ва айни дамда дилкаш” Талъатдан Сурайёнинг кўнгли нимага тўлмади экан? Одатда кўнгил кўнгилдан сув ичади. Сурайёнинг кўнгли нега бунча қароқ? Маколада Талъатнинг юрак хасталигига чалинишига ва унинг фижеали ҳалок бўлишига Сурайё сабабчи қилиб кўрсатилиди. Бу танганинг бир томони. Иккинчи томони эса дарларда ортида колган. Мен бу билан Талъатда ҳам айб бор, деб унинг рухини чирқиатмоқчи эмасман. Лекин унинг шу пояс кўнгил Сурайёдан колган бўлса-чи? Сурайёга бефарқ қараган бўлса-чи? Бу Талъатнинг кўнгил ҳошиши. Уни ёзлашга ҳеч кимнинг кучи етмайди. Шу жумладан рашкни Сурайё ҳам унинг олдидаги ожиза. Бир танишим бор эди. Ишда ҳам, оиласи бошқариша ҳам ҳеч камчилиги йўк. Лекин хотинига кўнгилсиз экан. Хотини кўча-кўйдаги аёллар у ёқда турсин, телезкранда чиройлик аёллар пайдо бўлса, шарт ўрнидан турби бошқа каналга оларкан. Демак, у шундай қиммаси боши тарс иккига ёрилиб кетади. Рашк эса охирни ўз кучини кўрсатди. 13 йиллик яхшимиз ёмонни оиласи кўргони кулади. 2 фарзанд ота меҳридан бебахра, она кўлида колди. Бундай минг тугуни вазиятда кимни ҳам айблашга ожизсан киши.

Оиладаги тотувлик эшигини ҳам, уриш-жанжал эшигини ҳам тил очади. Кўнгиллар ўтасидаги елим ҳам, килич ҳам тил. “Захарнинг ками асал, асалнинг кўпі заҳар,” дейишиди. Ширин рашксиз ҳаёт тузиси ошга ўхшайди. Бир-бirimizни қизганиб, ардоқлаб яшадига не етсин.

М.ТЕМИРОВА

ЛИБОСИНГИЗ ЎЗИНГИЗГА ЯРАШАДИМИ?

...Эрталаб ишга бораракман атрофга назар ташлайман. Мендан тўрт-беш кадам наридаги бекатда тўхтаган автобусдан иккита қиз, хушчақақ бир кайфиятда тушиди. Автобус жойидан кўзғалиб анча олислаб кетди ҳамки, бўйдик йигитлар ойнадан бosh қиқариб “икки дугона” ортидан термумлиқ колишиди. Кизларини солчари ўзларига мос тарзда турмакланган, оёкларида туфли ҳам бежирим, айниқса кўйлаклари ўзларига ярашиб турарди. Бир чиройли манзарарадан кўнглигам равшан тортиб, хаёл сурб одимларканман, рўпарамада пайдо бўлган енгиз майка, тор шим кийиб, сочларини ўстириб олган йигитни қиқариб хушим бошимдан учди. “Чет эллик бўлса керак-да”, -деган хаёлга боргандим, йигит.

- “Опа, алайская базарига қандай борсам бўлади”, -деб сўради. Йигитга йўлни кўрсатиб ортидан унга ачиниб қараб қолдим. Турли хил ўй-хаёллар огушида ишхонамга кириб бордим. Стулга ўтириши билан телефон жиринглади. Гўшакни кўттардим.

- Ёшим 31 да. Хануэзгача турмушга чиқолганим йўк, - гап бўлади кўнгироқ киляёттган Гулноза исмли қиз. - Бир йигитга кўнгил кўйгандим, афуски мен билан турмуш курмокчи бўлган йигит учрашувга чиқишдан бosh тортди.

- Бирор ҳаракатингиз ёқмаган бўлса керак-да?

СОФИНЧИ БИЛАН ГЎЗАЛДИР ДУНЁ

Турмуш сўқмокларида инсон ҳар хил синоатларга дуч келар экан-да. Мен Манзурахон билан Муроджоннинг бошидан кечган савдоларни ўқирканман, илк муҳаббат чиндан ҳам унтутилмас тўйгу эканлигига яна бир бор гувоҳ бўлдим. Кишлогимизда Ойсафар исмли бир қиз бор эди. У ниҳоятда гузал ва ақли эди. У Турсунбек исмли йигит билан ахду-паймон қилганди. Ойсафар тиббиёт билим юртини битириб келгач, ҳамшира бўлиб ишлай бошлиди. Йигит эса армияда эди. Орадан бир йил ўтар-ўтмас, қизнинг онаси оғир бетоб бўлиб, шифокорлар уни уйига қайтариб юборишиди. Ойсафар эса онасининг кўпга бормаслигини тушунади. Шунда кариндошлар онаси тўйини кўриб кетсин, деб Бўрий оғир исмли йигитга унаштириб, тўйга тайёргарликни ҳам бошлашиди. Ноҷор колган қиз эса йиглаб-йиглаб розилик беради. Унинг онаси титрок кўлларини дуога очганича, якка ёлиз боласига оғ фотика беради. Яқинлари билан бирор ўтиргач, дам олганни ўйга кириб кўргачага չизилди-да, астагина жон беради.

Буни шу ердаги Назира момо билан эридан бошқа ҳеч ким билмайди. Улар мурдан ичкариги уйга олиб кириб ётказишиди. Чоли иккӣ боф бедани ўриб келиб, мурдан яхшилаб ўраб қўйишиди. Тўй ўтгандан сўнг эрталаб бу ҳақда ҳаммага хабар бершиди. Шу билан Ойсафар келинликинг биринчи кунидан мотам либосини кияди. Унинг турмушга чиққанини ўштитган Турсунбек икки йилгача қишлоқка келмайди. Лекин ота-онаси уни олиб келишиади. Ойсафар чақалоги-ни бағрига босганича қўчада келаётганида

Турсунбек уни кўриб оёқла-

ри остига тиз чўқади, йиглайди. Ойсафар эса боласини кучганича тик котиб тураверади.

- Мен сени севмaganman, Бўривойни севаман. Усиз яши олмайман-, дейди. Вахо-ланки, агар онаси касал бўлиб, тўй тезлашмаганида Ойсафар Турсунбекни бир умр кутган бўларди.

Ойсафар муҳаббат согинчидаги бошини деворларга уриб йиглаганди, Бўривой унинг сочла-ридан судраб урган экан.

Орадан йиллар ўтиб, Турсунбек ҳам уйланди. Улар Ойсафар билан гаплашишмасди. Аммо,

учрашганларида кўзлари порлаб кетганини кўпчилик се-зарди. Иккиси ҳам бола-чакали бўлиб, тўнгичини узатишганда фожеа рўй берди. Ойсафарни машина уриб кетди. У оғир ахволда ётганда касалхонага Турсунбек (анча кексайиб колган) тонг саҳарда етиб бориби. Унинг каравоти пойига тиз чўқиб:

- Ойсафар, ўлмагин. Мени ташлаб кетмагин. Сенсиз яшаб нима қиласман! Майли, мен ўйлай, мен кетай, сен колгин, - деб фарёд чекибди. Ойсафар шу куни оламдан ўтди.

Турсунбек эса... Бир ойдан сўнг ўйда, жимига болалари билан ўтириб туриб жон берди. Ойсафарнинг қабри ёкаби Турсунбек дафи этишиди. Гўрковнинг айтишича, Турсунбек умрининг сўнгти куниганича Ойсафарнинг қабрига келиб, тиловат килиб кетаркид.

Мана кўрдингизми... Муроджон билан Манзурунинг муҳаб-

“Ўша муҳаббат” - 20-24 сонлар.

ЭСЛАТМА: Муроджон холаси ўйдан ўтган етим бола. Манзурунинг мансаблор отаси уни кўёб қилишсан ор қилиб, қизини Исмоилга узатди. Исмоил эса... фарзана кўрмаслигини ҳаммадан, ҳамто, Манзурадан ҳам бир умр яширганди. Оқибатда эса... ҳашаматли ҳовли-жойлар, молаудун ичча Манзура баҳтсиз яшади. Муроджон оиласи, баҳтли яшас-да, Манзуруни унтуомлами.

Файбула АБДУЛЛАЕВ

“замонавий” сўзи-ни ишлатиш мумкинлигини тушунтиришга ҳаракат килиб кўрдим. Фикрларим унга ёкмади шекилли, киз хайр-маъзурни ҳам насиҳа қилиб, гўшакни қўйиб қўйди. Ха, майли, ҳар кимнинг ихтиёри ўзида. Бахт то-паман, деган киши ёмон одатларидан кечинши ҳам ўрганиши ке-рак, дедим-у, бу воқеани унтигиб юбордим.

Бир куни Амир Темур хиёбони-Кўйлиқ бозори бўйлаб қатновчи автобусга чидим. Ёнимга 60 ўшлар чамасидаги бир отаҳон келиб ўтириди. Бесаран-жомлигидан тўғлига нимадир азоб бераётгани шундоккина билиниб турарди.

- “Замона зўрники, хато кўрники”, - деб шунга айтишса керакда, кизим. Анави жувонни кийининишина кара. Ёшроқ бўлса ҳам майли. Бунақа тор кийимда беломал юриш тутгул нафас олиши ҳам кийин бўлса керак? - деб колди отаҳон.

Беихтиёр жувонга кўз ташладим. Сочлари ярми қизил, ярми кўк ранг

бўялган. Юз-қўзларига суртган рангларни бир-биридан ажратиб олиш кийин. Атрофдагиларни кинояумуз қараб тургандарини “ҳавас” белгиси деб қабул қилинчи оғаёт сочларини кўли билан силаб, ёйиб-ёйиб кўярди.

- Каталақдек ховлида тўққиз жон турмиз. Катта ўғлимнинг хотини жуда “моднича”. Ўйда шёртк (калта шим) билан майка кийиб юришини яхши кўярди. Кўни-кўшини, қариндошлар уйимизга қелиб қолиши, роса уяланман. Хотиним ҳам, ўзим ҳам тушунтиришга ҳаракат килиб кўрдик. Аммо у: “Ойманинга шунақа кийиниб юришга ўрганганиман, чидасаларинг чиданглар, бўлмас алоҳида ўй сотиб олиб беринглар”, - деди. Иккала неварамни олиб қолиб келинини отасиникига жунатиб юбордим. “Качон алоҳида ўй сотиб олсан, келарсиз, унгча майкаларингизни ойнингизнида кийиб туринг”, - дедим. Оналаримиз “модний” кийининишиаса ҳам баҳтли булишган. Шунинг учун ўзбек аёлларини ҳалигача ҳурмат килишиади. Ишқилиш ўшларга инсоф берсин-да, деб отаҳон кейинги бекатда тушишга чоғланди.

Хурматли, дугонажонлар! Келинглар, ўзимизга яхшилаб ўтибор бе-райлик. Кийган либосимиз ўзимизга ярашиб турсин. Йигитлар бизга кўулларини бигиз килиб эмас, меҳр билан, оталаримиз эса бизга уят билан эмас, ҳавас билан бокишин. Биз ўзимизни сирли нигоҳларимизу, майн табассумиз, бежирим либосларимиз билан уларга фарх багишилаб яшайлик.

Нигора ЙУЛДОШЕВА

“Кийим ички чирой, дегани”

24-сон 2004 йил

ЭСЛАТМА: Мени ҳавомирга сола-ётгани - қизларимизнинг ниҳоятда тор шим ва қорини ҳам ёмпайдиган майкаларда юришларди... Но-пок нигоҳларнинг ўша очиқ жойларга, бўрттирилган вужулага қадалиши ўларнинг соғлагига, руҳиятинга ҳам зарурлигини тушунтириши камалардан лоziм эмасми?

Муалиф: Санобар ФАХРИДДИНОВА

Мен 1986 йил балик буржи остида туғилғанман. Табиатан күнгілчан ва тәсірінан қызын. Севимли машгулотим китоб, газета үкіш, күшиң тінглаш, кино күріш. Севимли рангам сарық, оқ, кизайл ва мөвий ранглардир. Севимли фаслим баҳор ва қыш. Емгір ве корда қалып үрмөнларда, тоғларда сәхіп қылыш жону-дилім. Келажақда үкітүчінің бүлишни орзу қыламан. Камчи-лигим, камғапман. Кімкі мен билан дүстлешмоқчи бўлса мактуб ёсін.

Зубайда ЭРГАШЕВА,
Самарқанд вилояти,
Нуробод тумани,
«Улус» ширкат хўжалиги,
Димитров 4 к/к.
Инд: 703313

Мен ҳамма нарасага қизиқувчанман. Бадий китоблар, ҳар хил газеталар үкишини яхши құраман. Ҳонаңдалардан Шаҳзода, Райхона, Тохир Содиков ҳамда чет эл астрада ҳонаңдаларининг ҳам муҳлисіман. Буш вақтларимда спорт билан шуғулланышни одат қылғанман. Чунки спорт билан шуғулланған одам ҳамиша үзини тетік ва бардам тутади. Қолверса, бекорчи нарасалар билан шуғулланыша вақти бўлмайди. Бавзи дўстларим киз болага спорт билан шуғулланышни ким қўйиди, деб ўйлашади. Тўғри, спортынинг шундай оғир турлари борки, улар қизлар организми учун нокуляйликтар тудириши мумкин. Лекин қизлар волейбол, баскетбол, теннис билан машгул бўлсалар фойдаланан холи бўлмайди.

Сабоҳат БОБОБЕКОВА,
Самарқанд вилояти,
Булуңгур тумани,
“Мингчинор” жамоа хўжалиги,
Янги эрганакли қишлоғи.
Инд: 704536

Мен Бухоро туризм колледжининг 3-курс сиртқи бўлимида үкіш билан биргаликда туманимиздаги “Наврӯз” хусусий корхонасида хисобчи вазифасида фаолият кўрсатиб келмоқдаман. Ҳаётдаги шиорим: “Интилиганга толе ёр”. Жиддий характердаги инсонман ва келажакда интилиувчанман. Санъатни қадрлайман. Эстрада юлдузи Мавлуда Асалхўжаевинг мунгли хонишлари муҳлисіман. Керак бўлганда ёнимда далда бўлиб турувчи сирдош, елкашо чин дўстларим бўлишини орзу килиб яшашдан чарчамайман.

Махлиё БОЗОРОВА,
Бухоро вилояти,
Жондор тумани,
«Ўзбекистон» ш/х,
Хорсафед к/к.

1986 йил 23 январда туғилғанман. Китоб, газета-журналлар үкишини яхши құраман. Ёқтирган гулим оқ ва кизил атиргуллар. Хинд киноларини севиб томоша қиласман. Чунки уларда ҳамиша муҳабbat кўйланади. Кўйлингнинг туб-тубида ётган гўзлар туйгулар үйғонади. Бўй чўзиб үзининг ифории атроғига тарафади. Беихтиёр үзингизни бош қаҳрамон ўрнiga кўййік құрасиз. Әмонлик билан яхшилик ўртасида кураш бўлади. Аммо ҳамиша яхшилик голиб чиқади. Шунинг учун ҳам хинд фильмларни ҳамиша мен учун севимли бўлиб колаверади. Үзим каби хинд кинофильмлари шайдоси бўлган йигит ва қизларнинг мактубларини интизорлик билан кутиб қоламан.

Шахноза МИРЗАБОЕВА,
Самарқанд вилояти,
Булуңгур тумани,
Коракамар қишлоғи.

Инсон яшагани сайн турли ҳақиқатларни англаб борар экан. Мен шу қочқача барча одамларга ўзимга ишонгандек ишонардим. Бундан бироз олдин иккениң доими билан дуст түтіңдик. Аникроғи уларнинг ўзлари мен билан дуст тутинишни таклиф қилишди. Мен бу тақлифларига дарҳол рози бўлдим. Бошда самимий гапларига чипча-чип ишонгандим. Хеч қанча вакт ўтмасдан менга вафосизлик қулаёттаниклика-риң сезиб қордим. Үша соңынлардаб өран очиқ күлдим. Чунки дўстингман, дея инсон хис-туйгуларини оёқости қилиш инсофдан эмас-ку! Табиатан шўхроп қызын. Ҳазил-мутобибана яхши құраман. Инсонларга ёрдам беришни, зарур бўлиб колгандага кўнгилларини кўтариши бурчим деб биламан. Касбим бўйича етук мутахассис бўлишини орзу киласман. Оқ кўнғил, самимий, ширин сўз, гўзлар чехралари инсонлар билан абадий дўст бўлиб колишини холардим. Мактубларингизни севимли газетамнинг мансизлига йўллашни унутман.

Умида,
Тошкент вилояти

Мен ҳуқук соҳасига жуда қизиқаман. Олимпиадаларда I-II ўрнинлар соҳибасиман. Мушук қишига қизиқаман. Санъаткорлардан Озода Нурсаидованинг ашаддий муҳлисисиман. Мени кўрганлар Озода ўшаштишади. Мактабимизда бўлиб ўтдиган тадбирларда унинг қўшиқларини кўйлайман. Мен ҳам дўстларим кўп бўлишини холайман.

Нилуғар ХАМРОЕВА,
Навоий вилояти,
Зарафшон шаҳри,
б-микро, 2-үй,
12-обш., 404/4
хона, инд: 706801

Туманимиздаги Жаҳон тиллари лицейида таҳсил олганман. Табиатан шұх, күнвон қызын. Куз ва қишиғасларини ёқтираман. Инглиз ва испан тилларидан бемалол гаплаша оламан. Бадий асарлар үкіш, хинд фильмларини кўриш севимли машгулларимдан бири. Келажақда таржимон бўлиш умидида яшайман.

Хулкар ХАЙИТОВА,
Хоразм вилояти, Ҳонқа шаҳри,
Бобур кўчаси 10-үй

Ёшим 17 да. Бу йил 10-синфи битирдим. Буш вақтимда қўшиқ эшигити, газета үкишини ёқтираман. Севимли ҳонандам Анвар Санаев қўшиқларини севиб тинглайман. Самимий дўст ва вафодор инсонларни қадрлайман.

Муниса ЯҚУБОВА
Самарқанд вилояти
Пастдарғом тумани
«Зарафшон» ж/х, Эски Жума

Ҳамиша янгиликлар сари интилиб яшайман. Ёшим 30 га яқинлашиб колган бўлсада ҳаётда ишонгандўстларимни толғаним йўй. Мен билан мактуб орқали ўз хиссиятларини, муммомларини ўртоқлашиш ва сирлашиш ниятида юрган опа-сингил-у, азиз ака-уқаларни дўстлешшига чорлайман.

Х. ХАМРОЕВА
Тошкент вилояти,
Чиноз тумани,
Шевченко кўчаси, 11 үй,
инд: 702851

1991 йил 10-синфи тугатиб, техникумда ўқидим. Үкишини битириб, турли жойларда ҳар хил ишларда ишладим. 1996 йил уйландим. Хозир 3 нафар фарзандим (2 киз, 1 ўғиғ) бор. Лекин узоқ ишлай олмадим. Дадамни кон босими кўтарилиб кетиб, кўзи кўрмай колди. Оиласимизда ёғлиз ўғил бўлганлигим учун дамга қарай бошладим. Онаш эса оёғи оғир, юролмас эди. Шундай кунлар-

нинг бирда дадам оламдан ўтди. Она ҳам узоқ яшамади. Менинг коракүз болаларимдан бошқа яқин кишиларим йўк. Шу сабабли ота-оналарни мен билан қадрдан дуст, ака-ука тутинишга чакираман.

Рахимберди ХОЛИКОВ,
Андижон вилояти,
Жалолқудуқ тумани,
Шархончек маҳалласи,
А.Абдураҳмонов
кўчаси, 85-үй,
инд: 711200,

нинг бирда дадам оламдан ўтди. Она ҳам узоқ яшамади. Менинг коракүз болаларимдан бошқа яқин кишиларим йўк. Шу сабабли ота-оналарни мен билан қадрдан дуст, ака-ука тутинишга чакираман.

Ҳаётда ўта қизиқувчан инсонман, келажақдаги орзум Шарқшунослик Университетига ўқиши кириш. Спортнинг кикбоксинг ва таэквандо турларига қизиқаман. Қишиғаси жону дилим. Ҳонаңдалар Шуҳрат Каюмов, Абдували Ражабов қўшиқларини севиб тинглайман. Баъзида хикоялар ҳам ёзиб турман. Хикояларим газеталарда чиқиб тудади. Мен билан чинакарда дўст бўлишини истаган тенгдошларимдан мактублар кутаман.

Шахло ДУСМАНОВА,
Самарқанд вилояти,
Пахтак тумани,
Зарафшон ж/х, №4,
Наврӯз маҳалласи.
Инд: 701412

Ёшим 19да. Ҳаётда жуда камтарин қызын. Кўнглим бўшлиги учун оғир гапларни кўтара олмайман. Кўпроқ дўстларим орасида бўлишини истайман. Ҳаво рангни хуш құраман. Гуллардан тўқ-қизил атиргулни жуда севаман. Мен республикамизнинг турли вилоят ва шаҳарларидан дўстлар ва дугоналар ортиirmokchiman.

Феруза ОРТИКОВА,
Тошкент вилояти,
Оҳангарон шаҳри,
Хонобод маҳалласи 4-үй.

1988 йил 12 апрелда туғилғанман. Мен ўзга вилоятлардан дўстим бўлишини холайман. Менинг орзум таржимон бўлиш. Ёқтирган фанларининг инглиз тили, тарих, она тили ва адабийт.

Севара ЖУМАНИЁЗОВА,
Хоразм вилояти,
Хива тумани,
Б.Хўжаев №16.

Баъзида ота-оналаримиз тирикиллик ташвишлари билан банд бўлиб бўзига вақт ахрата олишмайди. Биз фарзандлар ҳам ўзимиз билан ўзимиз бўлиб кун ўтганини сезмаймиз. Қарабизики, улғайиб балогат остошина етанимизда ўзимизга ноташин бўлган хис-туйгуларга дуч келаши. Жумбоқлар куршовида қолганимизда эса, кимдан панах излашни билмаймиз. Ана шундай пайтларда “Оила ва жамият” билдишни ўтказиб ўтказиб. Сыннаткорлардан Райхона, Бонунинг қўшиқларини кўпроқ тинглайман. Бир кунда бир сонига бўлса-да, дўст учун яшашга ҳаракат киласман. Тенгдошларимнинг мактубларини интизорлик билан кутаман.

Марусия КАРИМОВА
Навоий вилояти
Навбаҳор тумани
Араб сарой йигини
Вомитан маҳалласи

Хозирги кунда Зарафшон шаҳридаги тибиб ётимдига табакканинг 2-курс тала-басиман. Ҳобим расмга тушиш. Орзум бутун дунё бўйлаб саёҳат килиш. Ёқтирган гулим қизил атиргул. Сыннаткорлардан Райхона, Бонунинг қўшиқларини кўпроқ тинглайман. Бир кунда бир сонига бўлса-да, дўст учун яшашга ҳаракат киласман. Тенгдошларимнинг мактубларини интизорлик билан кутаман.

Доно БОТИРОВА,
Хоразм вилояти,
Хива шаҳри,
Дўстлик маҳалласи,
Микрорайон котеж 38 кв/13.

Сахифани Н. Йўлдошева тайёрлади

Газетада берилб бораётган ранг-баранг мақолалар мени хаяжонга солади, энтиктарида. Мен юрагимни 24 йилдан бўён қамраб олган ишк алансини ёсасам, кўччиликнинг эътиrozига сабаб бўларман деб чўчидим. Якинда ўқиб қолганим. Хадиси шарифда шундай деб ёзилган экан: "Аллоҳ Таоло кимники бу дунёда севикилини сиздан ажратса, тортган азоблари эвазига дунёда жаннатга кирарат экан. Ва яна Худо қайси бандасини севса ўзига бўлган севгини бирор киши оркали унинг юрагига солар экан". Бу гаплар менга далда берди. Мен Худога қат-

гим хеч нарсани эшитмай колди. Бутун вужудим кўз бўлиб уни излайман: "Кани у? Мен ахир унинг ўйига келдим. Эса ўйк!" Бир тўп қизлар четда бир-бирилизнинг кўлимиздан ушлаб турадир. Шу пайт кимдир сочими беозоригина тортди. Юрагимдаги шубҳа-гумонлар пардай тўзиб кетди. Ахир ким ҳам тортарди ундан бошқа! У мени севади. У мени уннутмаган. Сочин мени зизи ташлашанди, шу дакиқани соатлар санааб кутган эдим. Мана у рўпарамда кулими-сираб турибди. Тўлишиб, янам ячиройли бўлиб кетибди. Бир

бошқа бир йигитга (ошик йигитга) сезмаган ҳолатда ўтип бериб кўйгандим. Ахир мен энг покиза туйгуларимни, бутун вужудими унга бағишлаган эдимни! Мен не деган қизман энди? Ўн йил давомида ҳатто кўлимни ушлашга-да, журъат этолмаган йигитнинг севисига ноло-йикман-ку! Аввалига кўрганда ийфладим. Кейин жеркиб ташлаидиган одат чиқардим. Бунинг сабабини у билолмай ҳайрон. Бир гал опаси мендан сабабини сўраганди: "Мен ё мон

таклифномага ундан бошқанинг номини ёзолмадим. Ҳатто келин бўлиб кетарканман, уни яна бир бор кўришим истардидим. Мен бошқа қизлардек ясамадим. Бу менинг хәётимдаги энг охирги кундек кўйдирган нарсалари билан ишмам ҳам бўлмади. Даврача чиқарканман, кўзларим янада изларди, келдимикан? У келган эди! У бошдан-оёб қора кийимда эди. Мен уни илгари ҳаҷон қора кийимда кўялган эдим. Унинг кўйлаги қора, менини оплок... Менинг юрагимда ҳам мотам бўлгатганини биларман! У тўйда кўп ўтиромади. Икки соатлардан кейин кетиб қолди.

Мен узоққа келин бўлиб тушдим. Уни унтишига кўп ҳаракат килдим. Ахир мен бир оила бекасиман энди. Ё раббим, уни унтулмадим. У менинг юрагимга шунчалар кириб олган эканки, уни унтиши учун мен онамдан янгидан тугилиш керак эди. Мен аввали-ри тўйларга у учун борадиган бўлсам, энди қизлар уйимга ота-онамдан ҳам кўра унинг учун, уни соғиниг борадиган бўлдим. Ҳар борганимда опасининг ўйига кираман. Ҳар кимнинг оғизига ангряман, у ҳақда бирон гап эшитамани, деб.

Иллар ўтиб, икки фарзандли бўлдим. Бир гал опасининг ўйига кирганимда, келип қолса бўладими?! Бу тасодифий ҳолат иккимизни-да титроқса солди. Шунда унинг тўйига бир хафта колган экан. "Қачонки, икки фарзандли бўласан, кейин уйланаман!" - деганди у. Унинг қанчалик орятли, лағзи ҳалоз йигит эканлигини кўрдим. Кейинчалик у менга: "Сени икни болали бўлишнинг кутдим", - деди. Ана сизга садоқат!

У яна айтганди: "Сен бар-бир бир кун қайтиб

"Дил изҳори" низами ўқигандик

Юрагим бўғзимга тиқиби, уни кутаб бошладим. Онаси нималарнидир гапиради, лекин қулогимга хеч гап кирмасди. "У қандай бўлган экан? Ахир 35га кирайти! Ўзгариб эркак қиёфасига киргандир! Ё Оллоҳ... Эшик очиди... Остановда 24 йилдан бўён вужудимга кириб олиб яшаетган севикили йигит туради. Қўзлар бир зум тўқнанди. Менинг юрагимда ҳам мотам бўлгатганини биларман! У тўйда кўп ўтиромади. Икки соатлардан кейин кетиб қолди.

Мен узоққа келин бўлиб тушдим. Уни унтишига кўп ҳаракат килдим. Ахир мен бир оила бекасиман энди. Ё раббим, уни унтулмадим. У менинг юрагимга шунчалар кириб олган эканки, уни унтиши учун мен онамдан янгидан тугилиш керак эди. Мен аввали-ри тўйларга у учун борадиган бўлсам, энди қизлар уйимга ота-онамдан ҳам кўра унинг учун, уни соғиниг борадиган бўлдим. Ҳар борганимда опасининг ўйига кираман. Ҳар кимнинг оғизига ангряман, у ҳақда бирон гап эшитамани, деб.

Иллар ўтиб, икки фарзандли бўлдим. Бир гал опасининг ўйига кирганимда, келип қолса бўладими?! Бу тасодифий ҳолат иккимизни-да титроқса солди. Шунда унинг тўйига бир хафта колган экан. "Қачонки, икки фарзандли бўласан, кейин уйланаман!" - деганди у. Унинг қанчалик орятли, лағзи ҳалоз йигит эканлигини кўрдим. Кейинчалик у менга: "Сени икни болали бўлишнинг кутдим", - деди. Ана сизга садоқат!

У яна айтганди: "Сен бар-бир бир кун қайтиб

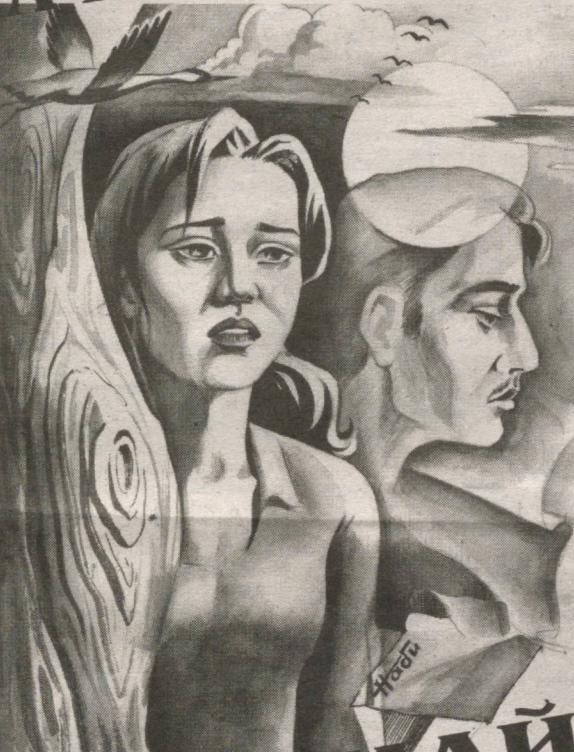
келасан, кўнг-линг у йигитта мояил бўлган бўлса, ба сендаги вақтинча ҳолат. Чунки сенинг юрагингда мондан бошқага ўрин йўқлигни яхши биламан"...

Сен қайтиб бордингми, дерсиз? Ҳа бордим. Унинг тўйидан 8 йил ўтгач бордим. Бу орада уни ҳатто тушимда ҳам кўрладим. Энди менинг ягона орзуми уни бир кўриш бўлиб қолди. Кўрармиканман уни? Мен унинг кўзларининг жуда соғиндим. Менга тикилганда қора, қизил, сарик учунлар сочарди. Унинг кўзлари ба бу ўт менинг вужудимдан ёндиради. Мен унинг кўзларининг асари бўлиб колгандим. Иллар ўтган сари уни кўпроқ кўмсайвердим. Уни гапларни эшитиб юрагим бўмбуш бўлиб қолди. Бутун борлингидан арилганда оадмайдай сўппайиб қолдим. Ўн йил давомида бир бор ҳам кўлини ушламади, севмаганини учун шундай бўлган экан-да, деган фикр ярб этиб миямдан ўтди ва: "Биламан, биламан яхши кўрмаганилигингизни", - дедим. Бу бизнинг охирги сўзларимиз бўлди. Ўйга кириб, севигимга аза очдим. Икки кун муттасил йигладим. Охири кўз ёшларимни ҳам тугаб, бефарқ, бўлиб қолдим. Тўйимни кутаб бошладим. Тезрок тўйим бўлса-ю, мен бу ҳаётдан, ўшал дунёдан кетай. Таклифномалар ёза бошладим. Ажаб, шунча уриннинг биринчи

иттифоко, бир баҳтили ва бир баҳтиса кунда унинг ўйига кириб бордим. Отамнинг ўйига борарканман, обёим у ёқса тортаверди. Охири истак голиб кетди. Хотини бўлиб ўтган гаплардан воқиф бўлса-да, менинг яхши кутуб олди. У ўйда ўйк, кўшни-нида экан. Чакиришиди. Шундай бўлганинг яхши бўлди, ўзимни бироз босиб олдим.

Хурматли М! Овоз бе-ринг, қайдасиз? Газетамизни ҳали ҳам ўқиб тури-сизми? Мухаббатиниз олови оз бўлса-да пасай-дими? Бугунги кундаги ўшингизда севиги-муҳаб-батга қарашингиз ўзгар-дими? Хозир қандай ҳаёт кечираяпсиз? Мактубин-гизи кутиб қоламиш.

УНИ ЯНА ЙЎКОТИШНИ

ИСТАМАЙМАН

(1999 йил 11-сон)

бўлганман", - дедим. Бу

тўйим арафасидаги гап эди. Бир ҳафта олдин кишилкода тўй бўлди. Мен опасига бориб (опаси бизнинг кўшнига келин бўлиб тушган): "Тўйга қандай бўлмасин борсин", - дедим. Мен уни бир умр яхши кўришимни, уннутмаслигимни айтиш учун чакидим. Менинг кўзларининг жуда соғиндим. Менга тикилганда ҳам кўрармиканман уни? Мен унинг кўзларининг жуда соғиндим. Менга тикилганда қора, қизил, сарик учунлар сочарди. Унинг кўзлари ба бу ўт менинг вужудимдан ёндиради. Мен унинг кўзларининг асари бўлиб колгандим. Иллар ўтган сари уни кўпроқ кўмсайвердим. Уни гапларни эшитиб юрагим бўмбуш бўлиб қолди. Бутун борлингидан арилганда оадмайдай сўппайиб қолдим. Ўн йил давомида бир бор ҳам кўлини ушламади, севмаганини учун шундай бўлган экан-да, деган фикр ярб этиб миямдан ўтди ва: "Биламан, биламан яхши кўрмаганилигингизни", - дедим. Бу бизнинг охирги сўзларимиз бўлди. Ўйга кириб, севигимга аза очдим. Икки кун муттасил йигладим. Охири кўз ёшларимни ҳам тугаб, бефарқ, бўлиб қолдим. Тўйимни кутаб бошладим. Тезрок тўйим бўлса-ю, мен бу ҳаётдан, ўшал дунёдан кетай. Таклифномалар ёза бошладим. Ажаб, шунча уриннинг биринчи

карадим-у, кўзимни ерга олдим. Зўрга "салом" дея олдим холос. Шу пайт унинг бағрига сингиб кетгим, йилгаб-йилгаб согинганини айтиш кетди. Лекин бу нарсалар бизга ётди. Тўй-ҳашамларга унчалик хушим йўй. Лекин тўйларга факат уни кўриб қоларманман, деб ёғим ер босмасди. У бошқа болаларга ўхшамсади (балки менимма шундайдир). Жуда уячтан эди. Менга юз ёриб севгисини тузук-курук айтолмади ҳам. Ўн йилдан ортиқ ошик-майшуқ номини олсан-да, бир бор кўлини деб ёзиб турдиди. У хизматдан кайтганида, мен институтнинг биринчи курсини битирганди эдим, айни таътил пайти эди. Унинг қайтиб келганини эшишиб жонсараб бўлиб қолдим. Ундан бирон гап кутдим, гап ҳам келмади. Бир хафталардан кайтганида яхши кайтаришади. Дугоналарим билан тўйхонага кириб бораётганман, кўзим хеч нарса кўрмай, куло-

май, мен бошқа бирорвага турмуша чўжидим. Бу ишга қадам кўйишимни қанчалар қийин бўлганини билсангиз эди. Кейинги икки йил мобайнида кўзимни ўшилдайди. Шундай селдай оқди. Бир гал ишдан қайтатганимда, уни кўриб кўз ёшишимни тиёлмадим. Йилгар эканман, телбаларча ундан кўз узолмасди. Менинг бу холатидан қўйиб қолдим. "Сенга нима бўлди, нега менга бундай қарайсан?" - деди. "Мен сизни кўзларига жойлаб олмокчиман", - дедим.

Кўз ёшларимнинг сабаби, мен

ХУШ ТАЪМЛИ, ФОЙДАЛИ НЕЪМАТ

Ёа кунлари қайсан ховлига кириб борманг, кўзингиз полиз экинларининг бир чеккасида кўм-кўк бўлиб, яшнаб ўсиб турган кўкатларга тушади. Улар орасида жимжимадор ёки жингалак баргли петрушкани ҳам албатта кўрасиз.

Петрушка - ўзининг чиройлик барглари, нафис ва хушбўй хиди билан ҳар кандай таомни янада хуштам килишини кўчилдик билади.

Петрушканинг уруғи, барглари ва томири бирдек фойдалидир. Барглари С витаминига ниҳоятда бой бўлиб, бу витамин ўз навбатида темир моддасини инсон таасисага сингиншини таъминлайди. Томири ва уруғи, шунингдек барглари В₁, В₂, РР. А витаминлари, каротин, фолиев кислотасига ниҳоятда бой. Таркибидаги янага углеводлар, қанд, пектин, ҳар хил фойдали тузлар, темир, магний, кальций, фосфор қаби моддалар бор. Айниқса калий моддасининг кўплиги билан ҳар кандай полиз экинидан устун туради.

ДОРИВОР СИФАТИДА КУЙИДАГИЧА ФОЙДАЛАНИЛАДИ

Петрушка таркибидаги витаминлар ва моддалар жуда фаолдир.

Үнинг қайнатмаси эркак ва аёлда бирдек жинсий куч-куватни ошириш хусусиятига эга. Шунинг учун шифокорлар ҳослизидан шикоят қўлувчи бермормарга кўпроқ петрушка истеъмол килишини ёки қайнатмасидан фойда-

ланышни тавсия этадилар.

Қайнатма қуйидагича тайёрланади: 1 литр қайноқ сувга барги ва томирлари билан кўшиб тўралган 2,5 стакан петрушка солиниб 40 дақика дамлаб кўйилади. Сўнгра шарптил докадан ўтказилиб, 0,5 литрдан ичилади.

Петрушканадан жигар ҳасталигида ва пешоб ҳайдовчи сифатида қуйидагича фойдаланиш мумкин: 800 гр. петрушканинг кўк қисми майдаланиб эмалланган идишга солиниб, устидан табиий сут кўйилади. Паст оловда ёки духовкада миқдори 2 марта камайгучна қайнатилади. Тайёр бўлган бўтга сувугач 1-2 ош қошиқдан ҳар соатда истеъмол килинади.

Ошқозон-ичак ҳасталиги ва корин дамлаганди: петрушканинг 20 гр. ургуга 200 гр. совук сун солинади. 30 дақика паст оловда қайнатилиди. Советилгач, кунига 3 марта 1 ош қошиқдан овқатдан олдин ичилади. Бу қайнатма ошқозон-ичак фолиятини яхшилашиб, кислород билан таъминлайди. Айниқса ошқозон ости бези фолиятини яхшилашиб, қон айланыш фолиятини фоаллашириади.

Темир моддаси етишимаслиги билан боғлиқ кам-

лоникда петрушка шарбатига узум шарбатини кўшиб ичиш тавсия этилади.

Петрушка қайнатмаси кўриш қобилиятини яхшилади. Малхам қуйидагича тайёрланади: 1 ош қошиқ кўкката 200 гр. қайноқ сув солиниб, паст оловда 30-40 дақика қайнатилиди. Советилиб, докадан ўтказилган сунг кунига овқатдан олдин 2 ош қошиқдан 3-4 марта ичилади.

Лат еган жойга петрушка барглари майдалаб босисса оғриги босилиб, кун давомида кўкартган излари йўқолиб кетади.

Ари, асалари, пашша ва бошқа ҳашаротлар чақан жойга петрушка баргларини эзиб, сувидан суркалса тезда заҳрини олади.

МАХСУС МАЪЛУМОТ

Петрушка шарбати - жуда кучли тавсир кўрсатувчи моддалардан бирди. Шунинг учун уни кўпи билан 2-4 ош қошиқдан ортиқ ичиш тавсия этилади. Сабаби петрушка кон айланни фолиятига актив тавсир кўрсатади. Айниқса аёлларда бачадонни қисқартириш хусусиятига эга. Шунинг учун хомиладор аёлларга петрушка шарбатини ичиш тавсия этилади. Акс ҳолда хомиладон тушнишига ёки вақтидан олдин туғилишига сабаб булиши мумкин. Шунингдек бўйрак ҳасталиклари бор инсонлар ҳам унинг шарбатидан ўйлаб фойдаланишлари лозим. Акс ҳолда ҳасталикни кучайтириши мумкин.

Л. АХМЕДОВА тайёрлади

ГИЁХЛАРДАН

ЧАНҚОКНИ БОСАДИ, ВУЖУДНИ ТЕТИКЛАШТИРАДИ

Ёзинг ҳароратли кунларида чанқовбосди ичимликларга бўлган талаб кескин ортади. Ўзимизда мавжуд бўлган гуллардан, гиёхлардан ва зираворлардан ниҳоятда хушбўй, мазали ва шифобахш чанқовбосди ичимликлар тайёрласа бўлади. Ибн Сино шундай деган: **Ким каерда туғилиб, вояга етган бўлса, унга ўша жойнинг гиёхи самарали тавсир килади.** Бу жуда оддий ҳакиқатидир. Чунки бизнинг иқлим шароитимизда меваляр ҳам, сабзавотлар ҳам, гиёхлар ҳам қўёш нурига тўйинган. Шу боисдан улардан тайёрланган ўзимизнинг миллый чанқовбосди ичимликларимиз, бизга чет эллардан кириб келган ва чиройли идишларга қадоқланган ичимликларга нисбатан юз карра арzon ва юз карра шифобахшдир.

Агар сиз гиёхлардан тайёрланган чойларни мунтазам ичиб борсангиз, ҳам чанқонгизни босасиз, ҳам шифо топасиз. Дорижоналарга боришига эса эҳтиёқ қолмайди. Шифобахш дамламалар ёрдамида қонингиз тозаланиб, юздаги бўртмачаклар ҳам йўқолиб кетади.

Гиёхлардан дамланган чойнинг яна бир афзал томони шундаки, уни истеъмол килган кишининг руҳияти тетики ва ўзибардам хис қилади.

БЕГУБОР ГИЁХЛАР ДАМЛАМАСИ

Нима учун олдинлари одамларда қон босимининг ошиши жуда кам кузатилган? Чунки, аждодларимиз табиатини ўзи яратган гиёхлардан хушбўй дамламалар тайёрлаб, истеъмол килишга ўтиб олиб билан қараганлар. Жумладан, далаочай ва лимонётдан тайёрланган омухта ичимликтинг чанқони босишдаги ва қон босимини мұбтадиллаштиришадига ажамияти юқори қадрланган.

Ҳар иккى гиёхнинг арапашмаси шарақлаб қайнаётган сувга солиниб, идишнинг кўпкоги беркитиб қўйилади. Агар хошиш бўлса, юқоридаги гиёхлар устидан беш-олти дона ўрик қокиси солиниб ва янтоқнинг гулидан бир чимдим кўшиб юборилса, бундай дамламанинг ҳиди жуда хушбўй, кўриниши эса тиник пуштиранг бўлади. Янтоқнинг гули жуда майда бўлишига қарамай, унда ташналини босувчи, иштах-

ни кўзговчи хусусият мавжуд.

Лимонёт бадандаги ҳароратни олиб, қон босимини пасайтиради. Шунингдек, сийдик ҳайдаш хусусиятига ҳам эга. Лимонёт далаочай билан арапашганда, бир-бирининг хушбўйлигини ошириб, шифобахшилди даражаси ҳам юқори бўлади. Бундай дамламанинг советтича саклаб, ҳар куни истеъмол килса бўлаверади. Далаочайда кайфиятни кўтарувчи, фикрини тиникалаштирувчи, баданин терлатувчи хусусият ҳам бор. Бундай дамлама миқдори табакни тозаланиб, юздан кутилган чанқони тозаланиб, терлатувчи хусусият ҳам бор. Бундай дамлама мускуларнинг ривожига ижобий тавсир этиб, болаларнинг бўйини ўстиришига ҳам хизмат килади. Иложи бўлса бундай чойни ҳар куни шакар ёки асал билан араплаштириб, ичип туриш майқулдир.

НАЙМАТАКЛИ ЧОЙ

Наёматакли чой шамоллапаша қарши энг яхши шифодир. Бундай чойни дамлама жуда оддий. Наёматакли сувга солиб беш дақика қайнаётган сифати кийфият. Унни тинидириб, кўйилгач, асал билан ичилса, баданин терлатади ва за-

рони ҳайдайди.

Бундай ичимлик чанқонни босишида ҳам бебаходир. Наёматакли чойга озигина зирк ва ялпиз баргидан кўшиб юборилса, унинг тетиклаштирувчи хусусияти ортади. Олдинлари бундай ичимлик нордон гиёхнинг шарбати ҳам кўшиб юборилган. Шарбат кўшилган наёматакли чой зехни ўтиклиштириши

парли хилларни, сафарони ҳайдайди.

Бундай ичимлик чанқонни босишида ҳам бебаходир. Наёматакли чойга озигина зирк ва ялпиз баргидан кўшиб юборилса, унинг тетиклаштирувчи хусусияти ортади. Олдинлари бундай ичимлик нордон гиёхнинг шарбати ҳам кўшиб юборилган. Шарбат кўшилган наёматакли чой зехни ўтиклиштириши

РАЙХОН ЧОЙ

Райхон хушбўйлиги билан чойни гиёхдир. Ундан чойни дамлаш, чанқонгизни ичимлик тайёрлаш бенихоя фойдалидир.

Бунинг учун райхоннинг куритилган талқони бўлса кийфият. Сувни шарақлатиб қайнатиб (очик ҳавода бўлса, янайяни), устига райхон талқонидан бир ховуч ташлайсиз. Момоларимиз бундай дамлама устига чаканди (облепиха) шарбатидан ёки унинг мевасидан кўшиб

юборишган. Қадимий китоблардарайхони чойни етти кўшини билан бирга ич, дейлади. Сабаби петрушка кон айланни фолиятига актив тавсир кўрсатади. Айниқса аёлларда бачадонни қисқартириш хусусиятига эга. Шунинг учун хомиладор аёлларга петрушка шарбатини ичиш тавсия этилади. Акс ҳолда хомиладон тушнишига ёки вақтидан олдин туғилишига сабаб булиши мумкин. Шунингдек бўйрак ҳасталиклари бор инсонлар ҳам унинг шарбатидан ўйлаб фойдаланишлари лозим. Акс ҳолда ҳасталикни кучайтириши мумкин.

гиз бўлади. Гулчой дамлаш бизда азалий удум бўлган. Бунинг учун атиргулнинг куритилган ёки яшил япролари керан бўлади. Хўш, олдинлари гулчой қандай тайёрланган?

Гулчой дамлаш учун одатда булоқ ёки дарё сувидан фойдаланилган. Олов ёқиб, кумғонда қайнатилган сувга бир ховуч атиргул япроги ташланиб, кумғон дарҳол оловдан олинган. Сўнгра унга бир ховуч олча қоқи ташланиб, кумғони оловга яқинроқ жойга сурилиб, дам олириш учун кўйилган.

Бундай гулчойни иссиқ холатда ҳам, яхна холатда ҳам исча бўлаверади ва ҳар иккى холатда чанқони жуда яхши босади. Гулчой танада модда алмашинувини мўтадиллаштириш хусусиятига эга ва юрак учун энг яхши дармандир.

Олича араплаштирилган гулчой қонни тозалаб, баданинг иссиқча чидамлилигини оширади. Ичакларда ҳеч қандай асорат колдирмайди. Олимларнинг фикрига қараганда, гулчой сочини баракт оқарувидан ҳам сақлайди. Унга озигина асал ёки шакар кўшса ҳам бўлади.

Гулчойнинг яна бир шифобахшил汤омони шундаки, туғайфайда ҳам чехраси тиникалаштиришади ва мия фолияти яхшиланади. Гулчой фазабланишдан ҳам сақлайди. У шамоллаган кишилар учун айниқса фойдалидир. Иссиқ гулчой бадандаги хилларни ҳайдаб, руҳияти тетиклаштиради.

К. НИШОНОВ тайёрлади

Паттани ахтараипти

Беш ёшли болакай цирк артистларининг чикиларини мирикib томона қиларди. Енида ўтиран аёл ундан сўради:

- Сен хали жуда кичинса экансиз, цирка қандай қилиб келдинг? Паттани ўзинг со-тиб одлингми?
- Йўй, паттани дадам сотиб олди, - жа-воб берди бора.
- Дадан кани?
- У ўйда колди. Паттани ахтараипти, шекилини.

Узокроқ ёнади

Ўт ўчирувчи мусика мактабида имтихон топширади. Ўндан сўраши:

- Скрипка билан рояль ўртасида қандай фарқ бор?
- Ўт ўчирувчи бироз хаёл суруб турди-да, жавоб берди:
- Рояль узокроқ ёнади.

Ишхонадаги уйку

Шифоқор бермordan сўради:

- Демак, уйқумда гапираман денг? Аммо, ёл-из яшар экансиз, уйқуда гапирганинг хеч кимга ҳалал бермайди-ку?
- Аблата, гапингиз тўғри, - жавоб берди бемор. - Лекин... ишхонадагилар устимдан кулишашитиди.

- Бир ногирон нотавонга хайр-худойи қилинг.

- Бу ёғига изоҳнинг ҳожати йўқ.

Шим олмасангиз ҳам ўз шимингизни олиб кетинг!

Эртага юварсиз

Тушликдан сўнг она ошхонага йўл олди. Буши кўрган кизи унга деди:

- Ойикон, хатто туғилган кунингиздаям идиш-товор ювишинизни ҳечам истамайман. Уларни эртага юварсиз.

Хоним кўкарган кўзлари билан ишга келиби. Ду-гоналари сўрашибди ундан:

- Вой ўйлай, Клараҳон, ким sizни бу ҳолатга туши-риб кўйди!!
- Эрим!!!
- Эрингиз хизмат командироқасига кетди, дегандингиз-ку!!!
- Мен ҳам шундай, деб ўйлагандим...

Шундай ҳордик олиш керакки, кейинчалик дам олиша ҳожат қолмасин.

Малласоч хоним адвокат қабулига кириб:

- Ажримдан сўнг эримнинг ярим бойлигига эга бўлишим мумкини? - деб сўрабди.
- Тўғри, саводли тузилган хужжат бўлса албатта ярим мулкка эга бўлишингиз мумкин. Сиз нега ажримга ошиқайсаниз?
- Ҳозирчалик йўқ, мен ҳали ўзимга боп эрни қидириб топиш билан овораман.

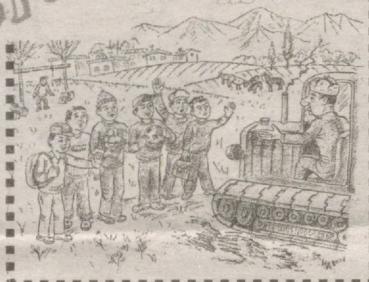
Ўқиши билишадими?

- Ота, мана бу ерда нима деб ёзилган?

- Кантарларга дон бериладиган жой.
- Нима, кантарлар ҳам ўқиши билишадими?

Футбол ўйнайдиган май-дончамизни ҳайраттамаймиз!

БОР ҚАЙНОВО ОЧИВА ГАДАР

“Токқа яқинлашсак, опокп қорнинг кораси кўзга яққол ташланиб туради”.

(Овчилар гапидан)

“Операция пайтида йўқотган қонимни қайтиб беришмади”.

(Бир ҳасиснинг дегани)

“Мактаб ошхонаси овқатланиш ҳавфсизлиги ойигини ўтказади”.

(Эълондан)

“Туннинг ҳам коп-кора сочлари билинмай оқаради”.

(Хаваскор ижодкорнинг табиатга ўхшатмаси)

“Ийит, юрагингиз қанча туради, бир кило тортинг”.

(Кассобхонадаги сұхбатдан)

“Йўлларнинг ҳам жигар-бағри эзилиб, ўнкир-чўнқир бўлиб кетибди”.

(“Йўл” ҳақидаги мақоладан)

“Бу фильмни нафас олмасдан кўрсангиз бўлади”.

(Телекўрсатув сұхандонининг гапидан)

“Юрак тубидаги чўф сизни кўриб алганга олди”.

(Бир ошиқ йигитнинг қизга дегани)

“Дамас” ароқ ичганни учун йўл коидасини кўпюл равища бузган”.

(ЙПХХ нозирининг дегани)

“Янги тушган келинимиз тилли-жагли экан...”

(Кайнонанинг гапидан)

“Хурматли беморлар! Палаталарга оёқ билан кирманг”.

(Касалхона бўлимидағи эълондан)

“Бошларнинг олиб ўтиринглар”.

(Ўқитувчининг дарсада ўқувчи-ларга дегани)

“Хой, келин, бузоқчани эмизиди кўйинг, сут қочмасин!”

(Кайнонанинг келинга дегани)

Сувратларни А. ҲАКИМОВ, ҳандаларни М. МИРЗАШАРИПОВ, А. БОБОХОНОВ тайёрлашди.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Ҳалқаро жамғармаси

Оила ва жамият

Фойдаланилмаган кўләзмалар таҳлил килинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

Газетадан кўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганилигига албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САЙДОВА

Кабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриклар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила - 133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босма-хонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-йўл.
Босишига топшириш вақти - 20.00
Босишига топширилди - 21.00
Газета таҳририят компьютер базасида терилини ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»
акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ

- 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 027-ракам
Буюртма Г - 741. Формати А-3, жамши 4 табоб,
Адади - 18296
Саҳифаловчи - Ш. БАРОКОВ
Рассом - Н. ХОЛМУРОДОВ
Навбатчи - Т. НОРИМОВ
Мусахих - С. САЙДАЛИМОВ